

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne.

Stane na leto K 10.—

1/2 leta . . . „ 5.—

1/4 „ . . . „ 2.50

Posamične številke stanje . . . 8. vin.

Na naročila brez doposlano naročilne se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglas in poslanec se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Občinske volitve v Gorici.

Danes in jutri zadnji dan za reklamacije!

Slovenski volilci, storite svojo sveto dolžnost!

Pisarna Narodnega odbora posluje v ulici sv. Ivana št. 7. cel dan.

Pripravimo se kar najbolje na volitve!

Glasovanje na predsedniškem mestu našega deželnega zbora.

Novi deželni glavar prosi dr. Faidutti glasuje na predsedniškem mestu kakor je glasoval ranjki dr. Pajer. Tako predsednik ni samo predsednik, kar bi moral biti, marveč je strankar in v našem slučaju je to strankarstvo naperjeno proti drugi narodnosti. Tako je predsednik podpiratelj zahtev zastopnikov jednega naroda in protivnik zahtev drugega naroda, še tako opravičenih in utemeljenih, ali ker te ne gredo k srcu njim, ki še gospodujejo v deželi, glasujejo proti. Tako smo izročeni na milost in nemilost Italijanom in noben večji slovenski postulat, obsežnejšega pomena, ne more biti sprejet, ker so Lahji v večini. Le za en glas gre, ali ta glas pomeni za Italijane primat v deželi. Pod Pajerjem je bila za vse italijanske reči maggioranza, za slovenske in še tako potrebne, minoranza, tačas, ko so bili Italijani edini, pozneje, pod znano zvezo: sicer pa so se našli Italijani vedno v obsevu pri raznih svojih čisto italijanskih rečeh in kadar je bilo treba Slovincem kaj odjesti; kajti edni in drugi so jednako ultranacio-

Dobra knjižica.

Dr. Žmavčeva knjižica: »Ozdravljenje socialnega življenja z uporabo prirodoslovja« izdala »Socialna matica« v Gorici, je ta dobra knjižica. Pozdravljam to delce prav srčno, ker kaže, da uvidevajo mlajši Slovinci, ki še niso prestopili k soc. demokraciji, da se je treba brigati za gospodarska, socialna vprašanja, da se je treba ozirati na maso ljudstva in tej pomagati. V slov. dnevnem časopisu se preveč obdeluje dnevna politika, preveč se brigamo za to, kar stori ta ali oni minister. Ako se naši slovenski državni poslanci v vprašanih nastavljenih justičnih, političnih uradnikov, nastavljenih učiteljev na naših srednjih šolah ne brigajo za to, da bi pridobili mesta rojakom, potem je brezuspešno, ako kritikujemo delovanje naših nemških vlad. Treba je dajati čitateljem temeljne nauke o gospodarstvu naroda, države, o bistvu države, o življenju raznih delavcev v ka-

nalni in jedni in drugi jednaki prijatelji Slovincem.

Pod blagopokojnim grofom Coronijem je bilo drugače. On je bil samo predsednik in nič drugega. Predsedoval je in vodil razprave, odredil glasovanje in konstatiral izid. Takrat je bilo 21 poslancev: 10 Slovincem in 11 Italijanov. Stali so si nasproti: 10 Slovincem, 10 Italijanov, glavar Coronini je bil predsednik. Če je jednako glasov na obeh straneh, potem prva stran ne more nič brez druge, druga nič brez prve. Odprta je po dogovorom, kompromisom, pravičnost zavlada in obe strani morete biti jednako upoštevani. Če pa ostane v deželnem zboru tako, kakor je sedaj pod Faiduttijem, potem Slovinci ne pridemo v zbornici čez podpore za kapnice in vodnjake.

Kaj je vse mogoče, ako glavar glasuje in hoče biti na svojem predsedniškem mestu strankar, ki upošteva vedno stališče italijanske narodnosti, nam je pokazala seja 26. pr. m.

Šlo je, kakor znano, za predlog poslanca Dominkota, da se naroči deželni odboru, da prouči prošnjo učiteljstva, ter izdela načrt, po katerem naj bi bile ugodno rešene želje učiteljstva, ali ne da bi se pri tem z nova obremenili okrajni šolski zalogi. Pri glasovanju je bilo tako: glede kritja večjih izdatkov za učiteljstvo, ne da bi se obremenili okrajni šolski zalogi, so glasovali za a predlog vsi Slovinci, 14, proti so glasovali z obsedenjem, Italijani, katerih je bilo 13, ker je bil dr. Pinavčig odsoten. Deželni glavar je naznanil, da je predlog padel — on je namreč mislil, da je navzoč dr. Pinavčig in če bi bil navzoč, potem bi bilo 14 proti 14 in glavarju bi ne bilo treba glasovati. Ali dr. Pettarin in dr. Bugatto sta pripovedovala, prvi s slavnim »regolamentom«, drugi z zvijačo, da je predlog padel. Dr. Bugatto je razlagal, da je glavar tudi glasoval, ker je obsedel in tako je predlog padel. Glavar je pripoznal, da ni glasoval, dostavil pa, naj bi se v drugi seji še enkrat glasovalo, ko bi bil navzoč namreč tudi dr. Pinavčig! Dejstvo je in ostane, da je bil predlog poslanca Dominkota sprejet, naznanilo o izidu glasovanja s predsedniškega mesta, pa je bilo napačno.

V takih razmerah živi naš deželni zbor ali takih razmer ne bomo prenašali! Dolžnost glavarjeva je bila konstatirati, po debati, da je bilo za a predlog 14 glasov, proti 13 glasov — on pa je bil topot po-

kem narodu in čitatelj bo razumel sam, kako se vlada, sam bo kritkoval, ali vsaj dobro razločeval, ako se kaj kritikuje. Prof. Masaryk v Pragi je prebudil nekaj naših mlajših in jih vodil na širše poprišče; ti so hoteli pisati v domovini o gospodarskih rečeh v prilog mase, ali niso dobili prostora. Nekateri teh so postali soc. demokratje, nekateri pa so se jezili v kotu, da ne morejo nastopiti za ideje osvoboditve mase, našega kmeta. Dnevna politika je pri nas glavna stvar, vse drugo brez pomena. Malo ima naše dnevno časopisje, naše revije, prostora za razpravljanje o gospodarstvu, o njegovih močeh, o razvojih raznih socialnih strank v kakem danem gospodarstvu. To bi masi dobro služilo. Da pride masa do boljšega gnotnega in duševnega stanja potom soc. demokracije ali kakega drugega sistema, to je vse edno, da le pride, ni treba povsod gledati v rdečo ruto; koristno je, da se oglašajo soc. demokratje in razlagajo svoj sistem, koristno je, da državni socialisti

zabil glasovati, ker je mislil, da je navzoč tudi dr. Pinavčig. To bi bilo prav in krščansko pravično, kar se je zgodilo, pa kaže, kako se ni redno glasovanje, če je slučajno v prilog Slovincem, ne naznani s predsedniškega mesta s pravim izidom in pokazalo se je, kako je predsedniško mesto trdno zvezano z italijansko stranjo deželnega zbora.

V takih razmerah velja v deželnem zboru samo italijanska beseda in z »regolamentom« in zvijačo se v vsakem slučaju potlači Slovincem. To pa ne sme biti in tega ne bo! Skupna dolžnost vseh slovenskih poslancev je, delati na to, da bo predsedniško mesto v deželnem zboru res le predsedniško mesto v pravem pomenu besede in na tem predsedniškem mestu naj vlada krščanska pravičnost, ki je bila lani ob otvoritvi novega deželnega zbora tako lepo napovedana!

Občni zbor

Goriške podružnice društva jugoslovanskih železničarjev.

V nedeljo dne 1. marca se je vršil občni zbor Goriške podružnice društva jugoslovanskih železničarjev v hotelu »pri zlatem jellenu« v Gorici. Dvorana je bila polna zborovalcev, kar jasno spričuje, kako potrebna je podružnica v Gorici, kako potrebna je organizacija naših železničarjev na sploh.

Otvoril je občni zbor odbornik Malivrh ter pozdravil navzoče. Poročal je tajnik Pavlin, na kar je povzel besedo Škerjanc iz Trsta, ki je povdarjal, kako važnosti je občni zbor, ki polaga vodstvo podružnice v nove roke. Delo podružnice mora voditi odbor, zato mora biti odbor dober. Potem ne izostanejo uspehi.

Volitve.

V organizaciji so bili doslej samo državni železničarji, sedaj so se priključili tudi železničarji z južne.

Izvoljeni so v novi odbor: predsednik Permè Davorin (južna), prvi podpredsednik Edvard Pavlin, drugi Fran Malivrh, tajnik Dominik Trušnovic, blagajnik Alojzij Valentičič, namestnik Ivan Bostjančič, odborniki: Ivan Černe, Ivan Poljak, Fran

pridejo do besede in nič ne škodi, da se kat. semenišnik pokaže na tem polju s svojim Kettelerjem, Cathreinom-Hitzlerjem, Vogelsangem ali kar jih v Görres Gesellschaft, in posebno s tem, da nam razjasni sistem svojega največjega učitelja, ki je tudi kaj pisal o vprašanih nastanjanja kapitalističnega gospodarstva. Tomaza iz Akvina in piše svoje črne bukve knetskega stanu z razgleda kat. farovža.

Dr. Ivan Žmavc je štajerski rojak. Bil je tri leta bogoslovec v mariborskem semenišču. Pred blagoslovom se je poslovil od semenišča. Zdaj deluje v Pragi. Dr. Žmavc je talent, spisal je že nekaj dobrega v nemškem jeziku, spisal v slov. revijah dobro to in ono.

V navedeni knjižici je spravil prvi med Slovinci Robert Mayerjevo teorijo o ohranitvi živalskih, človeških energij v zvezo z gospodarskim in drugim življenjem naroda in kazal na to, da zahteva tudi življenje naroda, da so vsi njegovji člani dobro prehranjeni in drugače dobro

Furlan, Alojzij Budal, Ivan Bregant, Anton Škrabar, namestnika: Ivan Kosovel, Josip Klavčič, računska preglednika: Fran Smoldin Jakob Dolcs, namestnika: Mihael Križnič in A. Valentič.

Škerjanc

pozdravlja novi odbor kot delegat centrale. Centrala bo rada pomagala, odbor pa mora izvrševati svoje delo. Želi, da bi podružnica boljše uspevala. Goriška podružnica mora biti na prvem mestu. Na stotine je slovenskih železničarjev in ti morajo biti vsi organizirani! Dolžnost odbornikov je, da se brigajo za vse uslužbence, naloga nas vseh je, da spravimo vse železničarje v naše društvo.

Predsednik Perme

sprejme izvolitev ali povdarja velike težkoče. Izvolitev sprejmejo vsi, vsi povdarjajo potrebo delovanja, predsednik pa v lepih besedah polaga na srce odbornikom, naj pridno delujejo, naj pridno hodijo k sejam. Ne omahujte! kličite železničarjem in ponovno povdarja potrebo dobrega trajnega delovanja od strani odbora.

Zastopnik uradnikov.

Pozdravlja došlega zastopnika železniških uradnikov g. oficijala Lovra Testena. Ta spregovori par lepih besed, pa tako iz srca in v srce, da je žel velik aplavz.

Delegati.

Za delegate na občni zbor društva v Trstu so izvoljeni: odborniki Pavlin in Malivrh in Pecikar iz Devina (ki se je med govorniki na občnem zboru posebno odlikoval.)

Pogovor

o stanovskih interesih je bil dolg in živahen.

Interpelacijo,

katero je stavil dr. Podgornik v deželnem zboru goriškem, je omenjalo par govornikov. Izrekla se je zahvala z burnim ploskanjem.

Občni zbor je bil prav živahen. Zanimanje in novi odbor pa sta nam jamstvo, da bo podružnica v Gorici lepo uspevala ter da postane res prva, kakor je želez vli boritelj železničarjev g. Škerjanc iz Trsta.

oskrbljeni, ker sicer je ves organizem bolan, so slabše prizadeti ljudje stroji, ki teče nedelavno. Prazno tekanje stroja »Leerlaufen« imenuje slabo ohranjenje mase Ernst Abbe, ki je naslonil svojo teorijo in prakso na R. Mayerjevo teorijo o ohranitvi energij. »Die Kraftvergeudung durch nutzlosen Leergang des Menschen geht auf Kosten der Mitwirkung der Intelligenz und der geistigen Regsamkeit des Menschen und bedeutet, dass ein wertvolles Kapital, welches Deutschland besitzt in der natürlichen Intelligenz seiner arbeitenden Schichten, zum grossen Teil brach liegen bleibt, weil die Bedingungen abgesehen sind, unter denen diese Intelligenz voll zur Geltung kommen könnte.« Abbe je bil profesor fizike in kemije v Jeni. Združil se je z optikom Zeissem in Schotom ter manjše podjetje le-teh povzdignil na višek velikega podjetja, ki izdeluje razne optične izdelke. On je uravnil delo in življenje delavcev v tem podjetju tako, da dobro izhajajo in so slično

Shod v Kobaridu.

V nedeljo 15. marca ob 2. uri popoldne se bo vršil v Kobaridu v občinski vojašnici

javen shod.

DVEVNI RED:

Poročilo o političnem položaju v deželi.

Poročata poslanca Miklavič in dr. Podgornik.

Slovensko politično društvo.

Roditeljski večer.

Roditeljski večer, ki ga je priredila gorr. »Društva slov. prof.« v soboto dne 7. marca t. l. na tukajšnjem ženskem učiteljski, je kot prvi poizkus take prireditve v Gorici uspel prav dobro.

Navzoči stariši in prijatelji mladine so z zanimanjem sledili izvajanju predavatelja g. prof. dr. Ozvalda, ki nas je seznanil z najnovejšimi izsledki modernih psihologov in mladinoslovcev o inteligentnosti otrok in njenih zakonitostih. Jedro njegovih teoretičnih izvajanj je približno sledeče:

Inteligentnost je nekaj vse drugega, nego pa spomin, ki se v prvi vrsti vpoštevata po naših šolah, in pa nadarjenost (talent) za ta ali oni predmet. Inteligentnost je občna prilagodivost duha na nove naloge in pogoje življenja, to se pravi, inteligentni je tisti, ki se mu duh poč najrazličnejšimi pogoji in pa na najrazličnejših popriščih zlahka prilagodi novim zahtevkom, ali z drugimi besedami: tisti, ki hitro preudari in samostojno razsodi, kako mu je ravnanje v tem ali drugem položaju, v katerega čestokrat kar nepričakovano človeka postavi življenje, oziroma poklic. Uspeh v življenju (poklicu, znanstvu, umetnosti...) zavisi pretežno od posameznikove inteligentnosti.

V najnovejšem času so začeli veččaki (psihologi in mladinoslovci) z lepim uspehom — s pomočjo precej zapletene metode »testov« — proučevati inteligentnost in njene zakonitosti; v rokah veččaka, pa samo veččaka, je ta metoda nekaj preizkuševalni kamen, ki se ob nem da precej zanesljivo indicirata kolikost in kakovost otrokove inteligentnosti med 3.—13. letom.

Ob suhih številkah so francoski, angleški, nemški, ruski, ameriški, italijanski proučevalci, poleg drugega, izsledili, rekli bi, oduren zakon, da vsako oz. odločuje socialni položaj, osobito premožnost, oziroma ubožstvo starišev, v koliko je njihov otrok normalno, pod-

normalno ali čeznormalno inteligentni. Tako n. pr. stoje otroci iz najboljših internatov petrogajskih po svoji inteligentnosti za cela štiri leta nad otroki najubožnejših delavcev iz moskovskih predmestij. Vzrok te krute zakonitosti utegne biti ta, da se roditelji ne morejo kdovekaj pečati z otrokom, oziroma z njegovim duševnim razvojem.

Tem izvajanjem je sledila živahna diskusija o vprašanju: Kaj nas uče ti izsledki? V diskusiji je g. predavatelj vsestransko odgovarjal na različna vprašanja, ki so mu jih navzoči postavili o predmetu predavanja. Splošna sodba je, da so taki roditeljski večeri jako umestni in želeli bi bilo, da bi se jih roditelji še v večjem številu udeleževali in zlasti v diskusiji izražali svoje misli o šoli in šolski vzgoji. Ožji stik med šolo in domom — to je sploh namen takih večerov.

Politični pregled.

Pred razpustom parlamenta. — Za v četrtek sklicana seja državnega zbora bo najbrže pokazala njegovo delanost, vsled česar bo parlament razpuščen. V dve uri trajajoči avdijenci pri cesarju je že dobil ministerski predsednik grof Stürgkh polnomočje, da izvede na podlagi § 14, zvišanje rekrutnega kontingenta, nova posojila in predlogo o bosenskih železnicih. Parlament bo odgoden do jeseni, potem sledi razpust, če ne odnehajo Čehi od obstrukcije.

Poslanec — policijski špicelj. — Ko so prinesli »Národní listy« senzacionalno vest, da je načelnik češke nar. soc. stranke plačan od tajne policije, da ovaja narodne ljudi, takrat marsikdo ni verjel razkritjem mladočeškega lista, ker tako grozila so bila razkritja. Danes je pa to že dokazano, danes izgovarja že vsak ime dr. Šviha z zaničevanjem. Češki narodni svet je imel včeraj sejo, na kateri je natančno preiskal vse dokumente glede krivde dr. Švihe in se je popolnoma prepričal, da je dr. Šviha kriv, da je bil konfident tajne policije in da je zato izključen iz vsake narodne družbe. Dalje je proglasil Češki narodni svet, da je mandat dr. Švihe prost.

Dr. Šviha je po brezuspešnih poskusih, da bi dosegel tajna policija zanj ugodno pričevanje, odpotoval iz Prage in podal v inozemstvo. Značilno je, da je pač vložil ovadbo proti »Národním listom«, tožbe pa ne.

S tem pa še ni ta žalostna afera končana. Narodni socialci dolže sedaj mladočehe, da so sokrivi, ker so vedeli že dve leti o ovaduški službi dr. Švihe, pa niso nastopili proti njemu, temveč pri volitvah celo strastno zanj agitirali. Mladočehi pa odgovarjajo, da so pač nekateri slutili o tem, da pa ni nihče imel dokazov za sum, predno pa človek očita komu efičajstvo, mora pač tudi imeti dokaze za tako grozen očitek.

Spopad med avstrijskimi in črnogorskimi mejnimi stražami. — Na prelazu Metalka v Bosni je prišlo do spopada med avstrijsko in črnogorsko mejno stražo, avstrijska je streljala in sta bila dva Črnogorca ubita, štirje pa ranjeni. Govorijo se, da je imel sicer avstrijski častnik, ki je dal povelje streljati, formalno prav,

ni dobrega življenja za maso. Rimljanski zakon, ki velja še v vseh državah, se mora zatreti, to je zakon v korist izčrpalcev, socialno pravo pa je še le v razvitku. Škoda, da je prekratek v svojih izvajanjih. On je pisal to razpravo le za inteligente, ki imajo že kaj podlage za razumljenje socioloških, državopravnih, prirodoslovnih znanstvenih razprav. Naj bi bil veliki stilist knez Peter Kropotkin slov. žurnalistom in socialističnim pisateljem pred očmi, ki je vse, kar je pisal, pisal z ozirom na priprostega kmeta, delavca, da ga ta dva človeka razumeta. Kropotkin je zdaj 70 let star, je eden največjih zdajšnjih pisateljev sveta, njegova izobrazbenost obsega vsa znanstva. On piše tudi ono, kar je težavno razumeti, tako razumljivo, da ga razume kmet in delavec. Na ta je mislil, za ta dva je mislil in za ta dva je pisal ta človek velikega srca. Dr. Žmavc je sin kmetije. On ina to prednost. Le škoda, da ni živel dlje časa na Kranjskem ali Goriškem, tu se govori in piše

ali gotovo je pa, da je mednarodni običaj čisto drugačen. Mejni spori so povsodi pogosti, reši se jih pa diplomatičnim potom. Tudi v tem slučaju bi to bilo bolje. Na vse zadnje morejo krvavi spori povzročiti velike nepravilike, kajti ni treba, da bi bili vedno spori na meji male črnogorske kraljevine, kaj, če bi bil isti oficir to storil na laški ali ruski meji!

Albanija. — Princ Wied je prispel v Drač. Mesto je bilo slavnostno razsvetljeno, če v evropskem ali v albanskem stilu, o tem molče viri. Za ministrskega predsednika je imenovan Turkhan paša, bivši turški veliki vezir in poslanik v Rimu. Torej vsaj enega državnika bi imela albanska vlada. — Med severnimi Albanci je razvita zelo velika agitacija, da postane glavno mesto — Skader. Na jugu se upor Grkov vedno bolj razširja.

Protestno zborovanje dunajskih slovenskih dijakov proti italijanskemu divjaštvu na šoli »Revoltella« je naša slavna vlada na podlagi znanega reka, pravica nad vse, — prepovedala. Ko so dobili laški študenti v Gracu zaslužene batine, so smeli v Trstu proslaviti tepeno avangardo za laško vseučilišče, ko pa so hoteli protestirati slovenski dijaki proti čisto navadnemu barabstvu, ki se hoče s silo vgnezditi na tržaški Revoltelli, tedaj pa se je nakrat zbudila znana avstrijska pravičnost in vlada je prepovedala jugoslovanskim dijakom, da bi nastopili proti barabstvu na visokih solah. Tudi prav! — Zadolvoljni pa smo, da je doseglo laško divjaštvo to, da so sedaj spoznali vsi slovenski poslanci, da je v Trstu laška uni-verza nemogoča.

Veleizdajniški proces v Lvovu. — Ni se še poleglo ogorčenje nad ogrsko justico, kakor se je kazalo v Marmaroškem procesu, ko se odigrava že nov veleizdajniški proces v Lvovu. Ker so razdeljevali Rusi Bendasjuk, Koldra, Sandovič in Hudina ruske knjige, skrbeli za nastavljanje ruskih učiteljc in priskrbeli dijakom tudi ruske študentske obtožbe — veleizdaje. Glavni krivec je pa Bendasjuk, ker je spisal rusko slovnico. Zasljanih bo 96 prič. —

Domače vesti.

Veleturist. — V nedeljo, dne 15. t. m. uprizori dramatični odsek našega Sokola veseloigro; s to bo dana vsem prilika nasmeljati se enkrat prav iz sica. Skrbne ženice bodo gotovo privoščile razne neprijetne situacije ravnatelju Dolinarju, ki skače pod pretvezo turistike, čez ojnice zakonskega dvovprežnega voza. Za gospodične je stvar podučljiva, ker bodo ložje v bodoče izvohale razne »trike« gospodov soprogov. Seveda bi bilo krivično, ako bi moški od svoje strani pustili vso zabavo nežnemu spolu in si ne privoščili nekoliko emancipiranke Zore, Mice v hlačah itd. Sicer pa naj skrbi občinstvo za ravnotežje med obema spoloma, kajti naša naloga to ni. —

Koncert češke filharmonije v Gorici. V nedeljo, 26. aprila priredi Češka filharmonija v Trgovskem domu ob priliki svoje turneje v Italijo velik, simfoničen koncert. Opozarjamo že danes na to prireditv. —

slovenski jezik drugače, kakor na Slov. Štajerju, v katerem kviri stik z Nemci in nemški jezik že v ljudski šoli jezik kmetije, v trgih in mestih pa komaj pusti slov. jeziku dihati. Malo znanstvenikov imamo Slovenci. Ker ni vseučilišča, jih prav ne more biti. Vseučilišča jih vzgajajo in družijo. Tudi profesorji naših srednjih šol nimajo pravega torišča in se malo brigajo za to, da bi bili kot znanstveniki tudi učitelji slov. masi. Veselo je videti, da se hočejo vezati naši mlajši znanstveniki v vseučiliščem v Zagrebu. Nemara vlada v Sarajevem otvori vseučilišče. Slovenci ga ne dobimo kje v domovini, proti temu so se zarotile vse avstrijske vlade in avstrijski Nemci in Nemci v rajhu. — Dr. Žmavcu bi bilo treba osigurati mesto na vseučilišču v Zagrebu. Slovenski masi je treba učiteljev, ki ji razjasnijo njeno ubogo življenje, treba ji je razjasniti narodovo gospodarstvo in gospodarstvo drugod, masa našega naroda misli, da je tako, kakor je pri nas razsodil Bog in da

Umrl je v Gorici trgovec Felice Mosteti, ki je imel svojo trgovino za vojašnico.

Tovarna vžigalca »Solo« v Gorici — zaprta. — 21. t. m. preneha delovati zgorajomenjena tovarna po večletnem obstanku. V tej tovarni je bilo vposlenih še pred nedolгим časom nad 200 moči, večinom ženske. Nekatero so bile iz mesta, večina pa iz naše okolice. Dnevna plača je bila od 70 v do 2 K. V Gorici imamo jako malo večjih podjetij in še ta kar jih je, povečini životarijo in preté ustavititi delovanje. Najhujše zadene zatvoritev tovarne one delavce, ki so bili v tovarni že nad 30 let in so sedaj brez dela! Oskrba za starost?!

Zborovanje tobakarnarjev v Gorici se je vršilo ob mnogoštevilni udeležbi. Predsedoval je gospod Josip Schwarz, ki se je v svojem pozdravnem govoru spominjal umrlega finančnega ministra grofa Zaleskega. Poročal je v slovenskem in italijanskem jeziku o malih priboljških, ki jih bodo deležni društveniki, za kar gre za sluga centralni zvezi, kateri se je občni zbor primerno zahvalil. Predsednik je prečital na to poročilo centralne zveze in zbor je sklenil odposlati zvezi spomenico v stvari užigalic. Podpredsednik Sardagna, kot delegat krajevne podružnice, je poročal o uspehih zadnjega kongresa na Dunaju, na kar se je zborovanje zaključilo z zahvalo predsedništvu in Trgovski zbornici.

Veliko vrtno veselico priredi spomladi v nekem lepem parku mesta »Čitalnica Balkan«. Ker prične takoj pevski zbor z rednimi pevskimi vajami, naprošeni so vsi pevci (tudi oni, ki niso še sodelovali pri goriomenjeni čitalnici), da se udeležijo pevskega sestanka, ki se vrši v sredo, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih Trgovskega doma.

»Časopis jugoslovanskih železniških uradnikov« priobčuje interpelacijo posl. dr. Podgornika in tovarišev v goriškem deželnem zboru o razmerah na državnem kolodvoru v Gorici.

Za dosego dobrih uspehov v korist C. M. družbe si je pridobil lepih zaslug g. železniški čuvaj Sluga. G. Fr. Papst revident j. ž. v Gorici je poslal v Ljubljano K 6 s pripombo: »Ne za konfete pustu — ampak Ciril in Metodovi družbi«.

V Ameriki ne cvetejo zlati časi. Današnji je treba trdo delati, da si človek v Ameriki kaj prisluži. Iz Brd nam poročajo, da pišejo Brici v Ameriki domov, da nimajo zaslužka in niti toliko nimajo, da bi mogli domov. Pišejo domov, naj jim pošljejo denar za pot, da se vrnejo v domovino. Kdor misli iti v Ameriko, naj to stokrat preudari in premisli!

Dobrodelnost goriškega magistrata. Iz mestne blagajne je bilo izplačanih meseca januarja t. l. 4253.30 K revežem, in sicer 398 družinam 3426.80 K, to so s t a l n e podpore, in 826.60 K raznim drugim revežem. — Ali dobijo toliko denarja res le reveži?!

Cerkveni tatovi. — V Štorencu pri Moši je bila okradena cerkev. Tatova so prijeli; sta H. Usieri in L. Batistuta.

Marita Pin iz Tržiča, stara 34 let, je izgnana iz Gorice, ali vselej se vrne v Gorico, ko prestane kazen, odmerjeno jej, ker se vrača v naše mesto. Sedaj je dobila mesec dni zapora s 4 postji. Ko presta-

državnim uradnikom preskrbljeni tudi za starost. Delavec mora dobiti amortizacijo za izgubo svojih moči. »Die Grossindustrie treibt zu Lasten der Gesamtheit gemeinschädlichen Raubbau auf die physische Volkskraft, wenn sie sich nicht dertart einrichtet, von sich aus aufzukommen für den ganzen regelmässigen und exzeptionellen Verbrauch menschlicher Arbeitskraft in ihren Betrieben, wenn sie also diesen Verbrauch nicht als festen Wirtschaftsfaktor, ganz ebenso wie die Amortisation der toten Betriebsmittel, in ihre Wirtschaftsführung aufnimmt.« — Velko svoje premoženje je volil ustanovi »Zeiss Stiftung«, ki naj služi navedenemu podjetju, za katero je izdelal poseben statut. Dr. Žmavcu je življenje, gospodarstvo vsakega naroda prirodni proces in mu je vsako razvijanje v nasprotju s prirodnimi zakoni greh proti življenju naroda. Priroda zahteva, dajenja izrabljanje mase v korist neke vladajoče manjšine, ker je narodov organizem bolan, ako

se ne da nič pomagati na bolje, da je našemu kmetu določen prostor v tvornici svetovne industrije, v kateri ima izkraveti. Kaj pomaga Ciril Metodova družba, nje večji demar — vas za vasjo pada v tuje roke! A naš človek je gmotno revež tuje industrije v Ameriki in v Vestfalnu, dostikrat je lačen ta človek v svojem življenju. Lepo je narodnost rešiti, ali še lepše pomagati rojakom do nasitenja, siti se bodo tudi držali rodne domovine in jo branili, jo olepševali z vsem lepim, kar premore veliki talent mase. Ernst Abbe je bil ubogega delavca sin in pisatelj Gustav Schmolter se poslavlja od njega s temi besedami: »Jemljemo slovo od teoretika in praktika Abbe-ta s prepričanjem, da je kot velik idealist v marsičem svoj čas pustil nazaj, hodil naprej, ostal pa z duševnimi voditelji svojega časa v sporazumu in storil kot sin naroda istemu veliko neveljnih dobrot.«

ne kazni, jo pošljejo domov, meseca maja bo pa že zopet sedela v goriških zaporih.

V Gorici je bilo v času od 22. do 28. febr. t. l. rojenih 13; umrlo je v istem času 17 oseb.

14-letna tatca in požigalka. — Žandarmerija v Ogleju je izsledila neko 14 letno dekletko iz Ogleja, ki je lani v decembru pri Trzicu ukradla y neki hiši večjo svoto denarja potem pa hišo zažgala, če da bodo mislili, da je denar zgorel s hišo vred. Tako je izpovedala pri žandarmeriji.

Domača politika.

Kolonska pogodba na 6 let. — »Novi Čas« ima sedaj dosti nepoštenega opravila z dobo kolonske pogodbe. V deželnem zboru je bil sprejet predlog, ki določa dobo kolonske pogodbe na 6 let. Vlada predloga je določala dobo na 3 leta, klerikali so hoteli 9 let. Sprejeta pa je doba 6 let, torej srednja. 6 let — to je minimum. S tem, da je sprejeta doba 6 let, še ni rečeno, da gospodar in kolon ne smeta skleniti medsebojne pogodbe na 9 ali še več let. Kjer so dobri odnošaji med gospodarjem in kolonom, bo segala pogodba brez dvoma nad 6 in nad 9 let. Saj so še sedaj v dobrih odnošajih ostali koloni, rođ za rodom, na eni in isti zemlji, ko so bile pogodbe le od leta do leta. Kjer ne bode sporazumljenja med gospodarjem in kolonom, se bo gospodar skušal otrestiti kolona in razrušenje pogodbe ima utemeljenje v §§ 16. in 17. in more doseči razrušenje pred potekom 6 let. Gospodarske koristi kolona pa so varovane dobro z dobo 6 let. To se je upoštevalo. »Novi Čas« kriči, zavija in laže v svoje posebne namene, ki se mu pa ne uresničijo. Namesto da toliko kriči o dobi kolonske pogodbe, naj bi rajši kaj povedal o črtanju § 9. zakonskega načrta, kar je v škodo kolonom in kar se je zgodilo z molčečim pritrjevanjem naših ljubih novostrujarjev. Vlado zastopnik je rekel, da bi bil zakon brez določb § 9., ki govori o medsebojnih pravicah in dolžnostih, pomanjkljiv, vendar so ga črtali dasi je Slovenski klub pravočasno svaril pred črtanjem tega §., ker je videl v črtanju škodo kolonom! To, to naj piše »Novi Čas«! Ne pa begati kolone z 9 letno pogodbo. Z določbo 6 let se ni storila nikaka škoda, s črtanjem § 9., torej po sokrivdi novostrujarjev, pa je zadan kolonom hud udarec.

»Novi Čas« in doklada na užitnino. — Na Kranjskem so zvišali poslanci S. L. S. deželno doklado na državno užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter mesa od 40% na 145%. »Novi Čas« pravi na to, da je na Kranjskem uvedena tako visoka doklada, ki je na Goriškem imamo že leta in leta. Cela dežela ve, in menda vedo to tudi v uredništvu »Novega Časa«, da imamo na Goriškem 120% doklado na erarsko užitnino — vendar piše »Novi Čas«, da kranjska užitnina je tako velika kot goriška. Torej 145% ali 120% je pri njem vsejedno! Da vsejedno, kadar laže svojim bravcem!

»Triester Wochepost«. — V Trstu je začel izhajati tednik »Triester Wochepost«. V svoji prvi številki razvija svoj program in pravi, da Nemci vidijo v vsakem oslavljenju Italijanov slovanski napredek ob Adriji, zato so oni proti Slovonom in stojijo na strani Italijanov. Tako zahtevajo njihovi nemški interesi. »Piccolo« je samega veselja ves iz sebe radi take izjave: nemškemu listu in kaže na Prago in Ljubljano, ki imate za seboj nemško zgodovino pa ste sedaj Slovanski! **Kaj uteene biti v kratkem z Gorico, Pulo, Trstom!** In kako hitro se izvrše take premembe, v jedni generaciji! — Nemški list govori odkrito prav! In veselje »Piccolo« je tudi odkrito. Tudi prav! Slovani v Primorju na upoštevajmo enunciacije enih in drugih in uravnajmo si svoje delovanje skupno za slovansko bodočnost ob Adriji! To bo pa najbolj prav!

DOPISI.

Iz bouškega okraja.

Iz Bovca. — Konec t. m. homo imeli občinske volitve. Kakor kaže bo več strank, kot Cezarjeva, Jonkova, Rejderjeva, Melevševa i. dr. Gotovo se pa bodo vse te stranke ob volitvi skrčile v dve ali vsaj v tri.

Srpenica, 6. m a r c a. Danes se vrši volitev županstva. Županom je izvoljen: Jožef Logar, podžupanom: Andrej Berginc, Miha Muznik, Ivan Kranjc, Anton Trebše. Starešinstvene volitve, predpustni ponedeljek, so bile precej burne. Pokazale so se kar tri stranke, a tik pred volitvijo sti se dve združili, tretja je pa odstopila.

Iz Soče. — G. dr. Gruntar, odvetnik v Fohninu, je daroval 10 K za potrebnice ubožnim šolskim otrokom in 10 K za šolsko knjižnico. Do danes je g. doktor prvi, kateri se je spomnil na naše najubožnejše šolske otroke v bovškem okraju. Za ta dar se podpisani našemu vrlenu prijatelju šolske mladine najprisrčneje zahvaljujem. Da bi se našel še kak posnemovalec! — Voditelj: M. Logar.

Iz tolminskega okraja.

Podbrdo. — Čestita na Petrovo Brdo je pravi škandal za vse oblasti v Avstriji od prve do zadnje. Že delana je bila tako, da bi graditelji in njih nadzorniki (ako jih že ni vrag vzel) zaslužili vsak 99 palic na častljiv del telesa. Kar je železnica stekla, je ni izjemši voznikov samih nihče popravljaj. Zastonj so bile vse interpelacije bivšega državnega poslanca Osk. Gabrščka. O pač! Nekaj so pa vendar napravili — prepovedali so voziti po nji... Pa je bila Bosna mirna. — To je bil vrhunec modrosti gospodov. Ker pa voznja s koši na hrbtu ni zadostovala edinemu izhodu s Kranjskega v Baško dolino, ljudje prisiljeni v borbi za obstanek nimajo rešpeka pred to prepovedjo. Vozi se sicer po nji, toda voznja je podobna bolj voznji aeroplanov kakor normalni voznji. Da se voz prekucne in je ostalo vse živo, ni povoda jeziti se, saj to je v navadi in se lahko smatra za srečo in ne nezgodo. Sedaj po deževju je pa tako razorana, da naša dobra mati gotovo take ceste ne bo trpela — v Albaniji namreč. Mi lahko čakamo in davke plačujemo ter maršins bijemo. Še nekaj časa naj tako stoji, pa bo postala častljiv ostanek in priča — ne srednjega veka, ampak avstrijskega birokratizma. V jeseni so sicer nekaj merili in z harvo mazali — vozi pa se radi tega nič lažje, pri tem tudi najbrž še ostane nekaj let. Ne kaže družega kakor naprositi kako kinematografično podjetje, da napravi film ceste in voznje ter poslati raznim gospodom šefom in ministrom na Dunaj in jih povabiti k brezplačni predstavi, kjer naj se bodo »šneplali«. Mi pa ne vemo, ali naj upamo, ali naj upanje šele v testamentu volimo zanamcem.

Iz goriške okolice.

Pevsko-bralno društvo »Orel« na Trnovem pri Gorici bode imelo svoj redni letni občni zbor dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne v krčmi g. Fr. Peršiča. Dnevni red po pravilih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Podgora. — Na velikonočni ponedeljek priredita skupno »Sokol« in »Ciril-Metodova« podružnica veliko pomladansko veselico z bogatim vsporedom, katerega pravočasno priobčimo.

Gospodarske vesti.

Piva se je popilo v Gorici v mesecu januarju t. l. 800 hl.

Uvoženih je bilo lansko leto v Gorico 893 zajcev; 349 fazanov, 514 jerebic.

V mestni klavnici v Gorici je bilo ubitih v januarju t. l. 279 komačov goveje živine, 5 konj, 452 prešičev. Že zaklanli je bilo pripeljanih v Gorico telet 277, prešičev 95 in 10.356 kg sekanega mesa.

Za prodajo živine je bilo izdanih lani od mestnega tržnega komisarijata 1619 izkaznic, in sicer za 2106 glav živine.

Olivoreja v hrvatskem Primorju. — Hrvatska vlada priredi v političnih okrajih Sušak in Cirkvenice praktične tečaje za olivorejo. Oliva prinaša Dalmaciji velike dohodke in po tem vzgledu se hoče gojiti olivorejo tudi v hrvatskem Primorju. Iz olive v Dalmaciji pridelujejo olje, spravljajo pa finejše olive tudi konservirane na trg, in sicer v steklenicah politerske vsebine, ki se prodajajo po 1—2 K. Klima v hrvatskem Primorju se ne razlikuje mnogo od klime v Dalmaciji. Nasajanje oliv pa tudi izdatno okraši morske pregove.

Sokolski vestnik.

Prvačina. — Redni občni zbor telovadnega društva »Sokol« v Prvačini se bo vršil dne 19. t. m. ob 10. uri popoldne v dvorani »Sokolskega doma« z navadnim dnevnim redom. K mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

Razne vesti.

Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju naznanja, da priredi v petek 13. t. m. svoj III. redni občni zbor v gostilni »Zum Kleeblatt« na vogalu: Schulgasse, Mitterberggasse, XVIII. z običajnim dnevnim redom. Gostje dobrodošli!

Josip Kopač pred tržaškimi porotniki. — Ker je očital znani voditelj tržaških socialnih demokratov Josip Kopač g. Ivanu Škerjancu denunciantstvo in krumirstvo, je tožil g. Škerjanc Kopača vsled razžaljenja časti. Značilno je, da je imec k s p o n e n t jugoslovanske socialne demokracije mesto slovenskega, laškega branitelja. Se značilnejše je pa sledeče: Ko je vprašal predsednik vitez Milovčič s o d r u g a Kopača, v katerem jeziku, da hoče govoriti, je ta izjavil da v italijanskem in tako se je vršila razprava med dvema čisto slovenskima strankama v laškem jeziku. — To je klasičen vzgled, kako razumevajo voditelji mednarodne socialne demokracije svoje narodne dolžnosti. Naj nam ne govore razni katedersocialisti o brnskem programu in drugih leno napisanih stavitkih, črke brez življenja so brez pomena in prav lepo se zahvaljujemo za program, ki nima niti toliko sile v sebi, da bi se voditelj ravnal javno v glavni točki po njem. — Razprava je bila vsled potrebe zaslišanja novih prič nreložena.

Bratomor pred 39 leti. — Polcija v Ljubljani je aretirala leta 1849. v Trebnjem rojenega Martina Rogla, ki je obdolžen, da je dne 6. decembra 1875 umoril svojega brata Jožefa Rogla. Zgodilo se je to baje radi tega, ker je Jožef Rogelj čil svoje matere zahteval, naj mu izroči prošestvo. Martin Rogelj je trpelo ubitega brata zakopal in odstranil vse sledove storjenega umora, a čez nekaj mesecev je neki pastir našel na skednii krvavo obleko umorjenega Rogla. Martin Rogelj je nato nobegnul in mislilo se je, da je šel v Ameriko, a živel je na Koroškem in Gorenjskem pod imenom Grebenc. Ko je sedaj obohel in bil oddan v deželno bolnico, se mu prišli na sled in bratomor je razkrit.

Cel zaklad v — grbi. — Neki grbast človek Viljem Kahler je beračil v San Franciscu leta in leta. Letošnjo zimo na ga je ponoči, reveža, da bi ga ne zeblo.

vzel s seboj neki redar na stražnico. Tam so ga preiskali in videli, da se grba na hrbtu premika! Ta »berač« se je delal grbastega in revnega, pod grbo pa so našli denarja okoli 58.000 frankov in hranilnih knjižic za svoto 115 tisoč frankov! (Dalje na četrti strani.)

: Edina primorska tovarna dvokoles:

»TRIBUNA«

Gorica, Tržaška ul. 26.
prej pivovarna Gorjup.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov i. t. d.

F. BATJEL — GORICA

Stolna ulica št. 2—4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpin.

Na sredl Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin preje in nitij.

POTREBŠČINE.

Za pisarnice, kadlice in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE.

za krojače in ševaljarje.

Svetinjice. — Rožni venc. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdl tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

ZAHVALA.

Ker nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posamezniku za sočustvovanje ob priliki neizmerne nesreče, ki nas je zadela, izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so spremlili v tako obilem številu dragega pokojnika k zadnjemu počitku.

Žalujoča rodbina **Rollett.**

45—1

Sedlarska delavnica

Ivan Krauos - Gorica

na Kornu št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vprež in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbër usnjatih torbic, kovčegov za potovanje, stnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapanje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — **Nahrbtniki za planince.**

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov

Kožnar & Cⁱ — Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

Na drobno in debelo.

Zrtve aviatike. — Pri Aspernu sta padla iz aeroplana nadporočnik Elsner in neki podčastnik iz aviatične šole. Ostala sta mrtva.

Italijanski vodljiv zrakoplov, v katerem sta bila inženir Crosti in pilot Sioli, se je spustil na tla v Tridentu. Zrakoplovec so odpeljali na glavarstvo v Roveretu, kjer sta bila zaslišana. Zaslišavanje je trajalo jako dolgo. Rekla sta, da ju je veter gnal čez mejo in ništa mogla nazaj, marveč sta morala stopiti na zemljo na avstrijskih tleh. Oba imajo še v varstvu na glavarstvu.

Velik požar je uničil v Saint Louisu poslopje Misovni athletic-club. Zgorelo je baje okoli 50 oseb.

Kroglice iz balkanske vojne. — V Solunu so naložili na štiri parnike več tisoč po 50 kg težkih vreč, napoljenih s kroglicami z bojišč na Balkanu. Parniki so namenjeni v Marseille.

Grajsčakinja ustrelila medveda. — Na Veliki gori pri Ribnici je pogumna grajsčakinja Olga Rudeževa ustrelila medveda, 5—6 let starega, 98 kg težkega.

Radi smrti svoje žene je bil vseučiliški asistent dr. Vlašič v Budimpešti tako obupan, da je s ciankalijem zastupil svoja dva otroka in se potem ustrelil.

Požari. — V Marseillu je zgorela tovarna olja. V Casablanci je zgorelo 5 modnih trgovin, v Brunšviku je zgorela velika zaloga tvrdega šaha. V Kodanju je zgorel velik cirkus. Škode je 2 milijona kron.

Hladnokrven samomorilec je bil na vsak način nekdanji gostilničar Herman Lange iz Toplic. Vsled slabih gmotnih razmer se je sklenil ustreliti, da bi pa imel prijetnejšo smrt, je navil gramofon in dočim se je sam boril s smrtjo, je igral gramofon veseli valček.

Drama bede. — V Turonu, v južni Španiji se je pripetila grozovita drama bede. Delavec E. Castillo je že bil dolgo časa brez dela, vsi prihranki so bili končani in vsa njegova družina je trpela hudo lakoto. Ko so se vsi poizkusili, da bi dobil delo, izjalovili, je sklenil usmrtiti sebe in svojo ženo, ki je bila pripravljena iti z njim v smrt. Poslala sta otroke v gozd, sama pa se zaprla v sobo. Žena se je ulegla na klop, mož ji je pa s sekuro razbil črepinjo, nato si je še sam prerezal vrat. Ko so prišli otroci domov so našli roditelje v krvi. Osirotelih otrok so se usmilili sosedeje.

Angleške sufražetke v gledališčih. — Vse mogoče načine so si že izmislile sufražetke, da bi pridobile prebivalstvo za svoje ideje. Ker se jim to ni posrečilo mirnim putem, so skušale to doseči z nasiljem. Ali tudi z nasiljem ne gre več, ker prebivalstvo je radi njihovih požigov in razbijanj šip, tako ogorčeno, da so vedno tepene, če skušajo na ulici preglasno demonstrirati za svoje ideje. Tako so prišle na novo misel, kako uveljaviti svoje. Sedaj hodijo v gledališča in kadar je v igri dejanje najbolj napeto, ko vlada v gledališču največja tišina, tedaj vstane ena izmed njih in govori o ženski volilni pravici. Naravno, da ne pridobe s tem niti enega gledalca, ker ti so naravnost ogorčeni, da jih motijo s takimi čenčarijami. Takrat raje uboge sufražetke vedno bežati iz gledališča, pristašev pa ne dajo prav nobenih. Miru pa seveda še ne dajo in slej ko prej agitirajo za svojo »sveto« idejo in dražijo ljudi.

Velikanska igralska plača. — Največjo plačo kot igralec ima na Nemškem Aleksander Moissi. Po pogodbi z Maksom Reinhardtom v Berlinu ima letno 120.000 K plače, vsak mesec dobi torej celih 10.000 K.

Žene — ministri. — Dočim ne morejo priti na Angleškem žene na noben način do svojih pravic, so pa na Norveškem čisto enakopravno z moškimi. Imajo aktivno in volilno pravico in v nekaterih občinskih svetih imajo celo večino. Preteklo leto so si priborile pravico do vseh državnih služb, razven do vojaških, duhovniških in ministrskih. Sedaj je pa predlagala radikalna stranka v Sterthingu, v državnem zboru, da morejo ženske postati tudi ministri. Ali predlog je bil s 68 proti 44 glasovi odklonjen, čeprav ga je minister Abrahamsen zelo toplo priporočal. Kakor pa kaže razmerje glasov ni izključeno, da postanejo v doglednem času na Norveškem ženske tudi ministri.

„Jugoslovanska žena“.

Junija meseca letošnjega leta priredi »Splošno žensko društvo« v Ljubljani razstavo »Jugoslovanska žena«, ki jo pripravlja že nekaj let. Ta razstava se bo ozirala predvsem na narodna ženska ročna dela, na hišno industrijo jugoslovanskih narodov, v prvi vrsti slovenskega in hrvaškega, pa tudi srbskega.

»Splošno slovensko žensko društvo« je že stopilo v zvezo z »Žensko udrugo za usčuvanje in promicanje narodne pučke umjetnosti i obrta«, z »Udrugo učiteljica« ter z nekaterimi privatnimi osebami v Zagrebu. Za hrvaški oddelek razstave je najbolje skrbjeno. Treba še, da se združijo vsi slovenski rodoljubi in rodoljubkinje, ki imajo kake zbirke narodnega blaga, spadajočega pod poglavje Jugoslovanska, oziroma slovenska žena.

Odbor se obrača na vse Slovence in Slovenke širom slovenske domovine, da mu blagovolijo v svoji znani požrtvovalnosti prihiteti na pomoč, ter mu sporočiti, kje in kako bi bilo mogoče zbrati pristna slovenska narodna ženska ročna dela minole in sedanje dobe, ženske in otroške narodne noše iz vseh slovenskih krajev, pristno narodno pohištvo, narodne igrače i. dr.

Ker društvo nima gmotnih sredstev, si bo treba pač vse samo izposoditi; razume se, da da bode društvo jamčilo za to, da se nobena stvar ne poškoduje ali izgubi. Vsi razstavni predmeti bodo tudi zavarovani. »Splošno slovensko žensko društvo« upa z razstavo »Jugoslovanska žena« otepi pozabljenju marsikatero lepo pristno domače delo ter hoče pokazati kolikor mogoče mnogo tega, kar je napravilo jugoslovansko ženstvo tekom stoletij, ali kar je z njim v kakršnikoli zvezi.

Naj bi prihitelo pri tem velikem in težavnem delu prav mnogo slovenskih, hrvaških in srbskih društev in rodoljubnih posameznikov na pomoč.

Naseljevanje v novih srbskih pokrajinah.

Srbski kralj je 7. t. m. podpisal statut, tičoč se naseljevanja v novih pokrajinah. Po tem statutu imajo pravico do naselitve v neobljudenih krajih novih pokrajin srbski državljani iz teh pokrajin, potem srbski državljani iz starega državnega ozemlja in končno Srbi in drugi Slovani iz inozemstva.

Vsaki posamezni naseljeniški družini se oddeli (seveda brezplačno — prip. ured.) zemljišče 5 hektarjev, poleg tega pa še vsakemu moškemu članu družine po 2 hektarja.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Oabršček (odgov. J. Fabčič).
Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Izjava.*)

Podpisani Hugon Uhlir, inženir v Ljubljani preklicujem in obžalujem, da sem se izražal o dinamo-stroju, ki ga je dobavila tvrdka Vojnović & C.o v elektrarno v Cirknem, da je star oz. manj vreden, ker sem se prepričal, da je stroj nov in se ga mora šteti med najnovejše tipe.

Tudi se tvrdki Vojnović & C.o v Ljubljani zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega preganjanja.

Ljubljana, dne 7. marca 1914.
49 - 1 Ing. Hugon Uhlir, Ljubljana.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Glavna zaloga Palma podpetnikov

A. Drufovka
Gorica, Raštelj 3.
Zaloga usnja.

Praktična naznanila.

Deželni odbor: Uradi so otvorjeni vsak delavnik od 8.30 dopoldne do 12.45 pop. in od 4—6 popoldne.

Deželna blagajna uraduje vsak dan od 9. dopoldne do 1. popoldne.

Deželna hipotečna banka (Šolska ulica.) uraduje vsak dan od 9. zjutraj do 1. popoldne.

Deželni muzej, na Kornu, je odprt vsako nedeljo od 10—12 dop. brezplačno; druge dneve se treba obrniti na čuvaja in plačati vstopnino 20 v.

Magistrat: od 9. dopoldne do 12.30 pop. in od 3—6 popoldne.

Okrajno glavarstvo: od 9. do 12. dopoldne in od 3—6 popoldne.

Davkarinja: od 8—12 dopoldne in od 4—6 popoldne.

Poštni in brzojavni urad: Urad za priporočena pisma od 8. dopoldne do 7. zvečer. Urad za zavojce od 8. dopoldne do 6. popoldne. Urad za vrednosti in poštna hranilnica od 9. zjutraj do 6. popoldne. Telefonski in brzojavni urad je odprt dan in noč.

Državno pravdnništvo uraduje od 8—12 dopoldne in od 1—6 popoldne.

Okrožna sodnica je odprta od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Trgovska in obrtna zbornica: od 9—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Gozdni in domenski urad: od 8—12 dop. in od 4—6 popoldne.

Okrajna bolniška blagajna: od 9—12 dop. in od 3—6 popoldne.

Goriška ljudska posojilnica, Gosposka ulica, od 8—12 dopoldne.

Goriško kmetijsko društvo, na Kornu, od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Proda'ali se odda v najem

dobro vpeljana krčma

z vso opravo in koncesijo,

v Gorici,

o bližini državnega kolodvoza.

Naslov pové naše upravništvo.

Razglas dražbe.

Dne 18. marca 1914 ob 10. ur predpoldne vršila se bode v šolski sobi v Nemškemrutu zmanjševalna dražba za oddajo zgradbe novega šolskega poslopja za eno:azrednico v Nemškemrutu.

Načrt poslopja in troškovnik, kakor tudi gradbeni pogoji bodo razpoloženi dne 15.—17. marca 1914 v šolski sobi v Nemškemrutu.

5% varščino v znesku 750 K položi se na dan dražbe v roke voditelja dražbe.

C. kr. okrajni solki svet v Tolminu, dne 6. marca 1914.

Za predsednika: **Andrej Lasič.**

Ura

z jeklenim okovom, na zadnji strani so ogrski dukati se je zgubila v soboto na poti, ki pelje ob Soči do Solkana in v Gorico. Pošten najditelj je naprošen, da jo odda proti dobri nagradi v Gorici, v vili Fromer, Solkanska cesta št. 19.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani

vpisana zadruga z omejeno zavezo valji na

XI. redni občni zbor,

ki se bo vršil

dne 22. marca t. l.

ob 2. uri popoldne

v združenem prostoru

DNEVNI RED:

1. Pregled in odobrenje računskega zaključka za leto 1913.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev načelnstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Predlogi.

SEŽANA, 8. marca 1914.

Načelnstvo.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposke ulice št. 7, L. nadstr.) — Telefon št. 79
Račun poštno hranilnice št. 637.315.

Na občnem zboru dne 27. aprila 1913. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagaletjem so na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog valed splošnega podražanja denarja, zvišati so se morale sorazmerno tudi dosežanje 5%, oz. 6% obresti od posojil.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1912. s 6%.

Stanje 31. dec. 1912.: Zadrugičnikov 1822 z deleži v znesku 57.012 kron. — Hranilne vloge: 1.022.156 05 — Posojila: 898.203 —. — Rezervni sklad: 125.235 36 — Lastno premoženje: 383.926.76

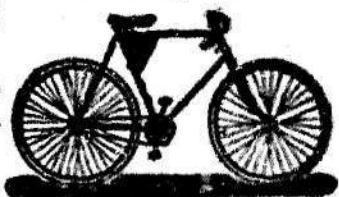

Kupujte samo dvokolesa „**Garica**“ in „**Alison**“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste hodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, samoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.